

diverse tehnici de evaluare) pentru a studia dinamica (progresul sau regresul) dezvoltării acestora.

Referitor la tehnicile de diagnosticare a gradului de pregătire fizică menționăm că acestea trebuie să fie accesibile, eficiente și să furnizeze informații obiective despre starea fizică a studenților. Evaluarea gradului de pregătire fizică a studenților, după cum demonstrează practica educațională, se efectuează prin intermediul testelor motrice. Baterea de teste trebuie să includă un număr nu prea mare de teste (4-5 la număr) care ar oferi informație despre gradul dezvoltării calităților motrice (de bază și speciale). Considerăm, rațional, că complexul de teste motrice să fie alcătuit din următoarele probe: 1) Alergare de durată 12 min (testul Cooper), care verifică rezistența generală; 2) Ridicarea trunchiului la verticală din culcat dorsal, mâinile după cap, timp de 30 sec. – verifică triada de calități motrice: forța-viteza-rezistența; 3) Săritura în lungime de pe loc, evaluează detenta; 4) Alergare de suveică 3x10m – examinează viteza și coordonarea mișcărilor; 5) Tracțiuni în brațe la bara fixă înaltă (b) și flotări în sprijin culcat la banca de gimnastică (f), verifică forța musculară.

Concluzie. Pregătirea fizică este o latură importantă în devenirea specialistului. Procesul educațional trebuie să fie orientat spre conceptualizarea studenților a rolului pregătirii fizice pentru propria sănătate și activitate profesională reușită, dar și spre formarea experienței metodologice de ași menține condiția fizică, prin practicarea independentă a exercițiului fizic, sportului, pe parcursul întregii vieți.

Referințe bibliografice:

1. Carp I. *Noțiuni de bază ale teoriei educației fizice și sportului. Recomandări metodice pentru studenții facultăților de educație fizică și sport, doctoranzi, competitori, profesori și audienți ai cururilor de reciclare. Chișinău. I.N.E.F.S., 2000. 31 p.*
2. Cârstea Gh. *Teoria și Metodica educației fizice și a sportului. București. Edit. „AN-DA”, 2000.*
3. *Legea cu privire la cultura fizică și sport, nr. 330 din 25.03.1999. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.83-86.*
4. Бишаева А.А. *Физическая культура: учебник для нач. и средн. проф. образования. Москва: Издательский центр «Академия», 2010.*
5. Воронин С. *Жизнеописание Ивана Петровича Павлова. Роман-газета. Москва: Издание Госкомиздата СССР, 1986, №1050.*
6. *Теория и методика физического воспитания. Учеб. для студентов фак. физ. культуры пед. ин-тов. Под ред. В.А. Ашмарина. Москва: Просвещение, 1990, с. 21-22.*

EVALUAREA GRADULUI DE SATISFAȚIE A BENEFICIARILOR SERVICIILOR EDUCAȚIONALE ALE UNIVERSITĂȚII DE STAT DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT CA INSTRUMENT DE ASIGURARE A CALITĂȚII STUDIILOR

Calugher Viorica, Demcenco Petru, Lungu Ecaterina,
Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Chișinău, Republica Moldova

Abstract. *The basic function that accomplishes an efficient higher education system is that to offer to the society an adaptable, mobile and available workforce, able to apply the abilities requested by the local, regional, and national labor market. So, the contemporary university faces with unprecedented changes regarding the own operating framework, expectations from the public, attributions and responsibilities. The national higher education system must reflect the specific needs and traditions concerning the education of the society that serves. Students' participation in quality assurance*

activity is essential, taking into account that students interests, as well as employers and society are generally essential in the higher education focused on quality.

Keywords: *educational offer, client, beneficiary, satisfaction, quality services.*

Introducere. Indicatorii de performanță care susțin dezvoltarea unui sistem de management al calității reprezintă un aspect esențial al obținerii excelenței academice. Obiectivele esențiale ale stabilirii unor indicatori de performanță au la bază următorii factori: susținerea creșterii economice prin „furnizarea” unor absolvenți cu abilități și competențe menite să facă față cerințelor pieței muncii; îmbunătățirea proceselor de cercetare și ale celor didactice; promovarea parteneriatelor dintre universități; creșterea accesului la educație; satisfacerea nevoilor clienților interni și a celor externi; încurajarea excelenței și a responsabilității la nivel organizațional [5].

Asociația Europeană pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior definește statutul studenților ca și clienți pentru evaluarea calității. În calitate de clienți ai universității, studenții au un caracter dual: clienți interni (ca participanți) și externi (ca beneficiari) [3]. Ei au propriile cerințe și așteptări față de universitate. Situația în care studenții își suportă prin taxe costurile de pregătire accentuează poziția lor de clienți externi, ei devenind în acest context clienții principali ai serviciului de formare profesională. Studenții fac parte din organismele de decizie ale universității. În lipsa unei culturi instituționale adecvate, a definirii clare a așteptărilor și cerințelor față de universitate, aceștia se transformă în participanți pasivi la viața universității. Evaluarea satisfacției clienților trebuie să fie un proces constant, căci fără evaluare nu se pot cunoaște nici rezultatele și nici dacă acestea corespund obiectivelor fixate anterior. Ceea ce nu se măsoară nu se controlează și nici nu se poate gestiona [1, 2].

Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, fiind una care are strategia de a-și păstra statutul de universitate de cercetare avansată și educație, atribuie o importanță deosebită sistemului intern de evaluare a calității. În acest context, realizarea unor evaluări periodice interne reflectă o situație obiectivă a realității.

Metodologia și organizarea cercetării.

După finalizarea semestrului I, anul universitar 2015-2016, printre studenții USEFS s-a desfășurat, pentru al doilea an consecutiv, o cercetare al cărei scop a constat în determinarea gradului general de satisfacție cu privire la oferta educațională a USEFS. Alte obiective ale acestei cercetări au vizat evaluarea calității, prin prisma studenților, cu privire la: cadrul normativ al Programului de studii; curriculumurile pe discipline, managementul procesului de învățământ, procesul de predare-învățare-evaluare, cadrele didactice; stagiile de practică; evaluarea rezultatelor academice; angajarea în câmpul muncii; serviciile universitare și aprecierea utilității pregătirii oferite de către USEFS pentru cerințele pieței muncii. Cercetarea a fost realizată, prin intermediul unui chestionar anonim aplicat studenților celor 4 facultăți ai secției de zi: Sport, Kinetoterapie, Pedagogie și Protecție, pază și securitate. La sondaj au participat 74% din totalul studenților, din punct de vedere structural, eșantionul obținut reflectă în mod proporțional distribuția generală a studenților din USEFS la nivelul principalelor subgrupuri (facultate, vîrstă, gen). Aceeași studenți au fost chestionați la finalul anului precedent de studii, astfel încît să se obțină o percepție intermediară asupra aprecierilor și așteptărilor lor.

Pentru realizarea sondajului au fost formulate întrebările aplicate studenților, astfel încît să fie posibilă:

- monitorizarea dezvoltării indicatorilor de calitate;

- reflectarea gradului de satisfacție a studenților privind calitatea studiilor în cadrul USEFS;

- formularea punctelor tari și slabe ale procesului de studii în cadrul USEFS;
- dinamica evoluției indicatorilor de calitate în comparație cu anul universitar 2014-2015;

- formularea măsurilor de îmbunătățire a calității studiilor în cadrul USEFS.

Cele 6 categorii de întrebări au fost formulate astfel, încât să atingă majoritatea aspectelor importante care asigură formarea studentului din momentul în care începe studiile universitare și până la finalizarea acestora:

- aprecierea **cadrlui normativ al programului** privind corelarea acestuia cu necesitățile pieței muncii, respectarea principiului accesibilității și asigurarea posibilităților de continuare a studiilor la următorul ciclu;

- aspecte cu privire la **curriculumurile pe discipline** și asigurarea cu suport curricular, aplicarea strategiilor didactice eficiente, organizarea și realizarea lucrului individual al studentului, nivelul de pregătire și de cunoștințe necesare cadrelor didactice pentru a oferi servicii de calitate;

- aprecierea calității și eficienței desfășurării **stagiilor de practică**;

- aspecte privind **evaluarea rezultatelor academice**: obiectivitate, aprecierea pe niveluri de cunoaștere, aplicare și integrare, precum și eficiența utilizării mijloacelor de evaluare;

- aspecte privind **angajarea în câmpul muncii**: utilitatea Programului pentru inserția pe piața muncii, necesitatea formării continue, eficiența mecanismelor de orientare în carieră, precum și aprecierea șanselor de angajare în câmpul muncii;

- evaluarea **calității serviciilor** oferite de universitate: cantină, bibliotecă, activitate extracurriculară.

Rezultatele obținute și interpretarea acestora a permis reflectarea datelor după cum urmează:

I. Cadrul normativ al Programului de studii, indicator care s-a referit la corelarea Programului de studii cu necesitățile pieței de muncă, la succesiunea logică a disciplinelor de studii, la accesibilitatea acestora, eficiența acestora la formarea profesională și la posibilitățile pe care le oferă programul pentru continuarea studiilor la următoarele cicluri, a fost apreciat cu **înalt și foarte înalt** în proporție de **70,85%** de către studenții anului I; **92,40%** - de către studenții anului II; **65,81%** - de către studenții anului III, **85,48%** - de către studenții anului IV. Totodată, aproximativ **50%** (49,20%) au calificat componentele Programului de studii ca fiind **satisfăcătoare**, fapt care semnifică existența unor rezerve privind planurile de studii și solicită o ajustare/rectificare a acestora, astfel încât să fie și mai aproape de exigențele actuale ale societății.

II. Curriculumurile pe discipline, managementul procesului de învățământ, procesul de predare-învățare-evaluare, cadre didactice este criteriul de evaluare a calității, care include următoarele: asigurarea cu suport curricular a disciplinelor de studii, utilizarea eficientă a strategiilor didactice, numărul disciplinelor de specialitate, organizarea și realizarea lucrului individual al studenților, calitatea cadrelor didactice, implicarea în realizarea Programului de studii și managementul procesului de învățământ. Referitor la aceste componente pot fi prezentate următoarele rezultate: majoritatea studenților le-au apreciat ca fiind **bune și foarte bune** – **73,54%** dintre respondenții anului I; **94,42%** - la anul II,

72,43% - la anul III de studii, 89,64% - la anul IV de studii. Totodată, aproximativ 40% dintre studenți au apreciat ca fiind **suficient**, iar 18,2% - au apreciat nivelul indicatorilor menționați cu note **minime**, fapt care ar trebui să ne atenționeze asupra calității conținutului curricular al Programului de studii, a gradului de pregătire profesională a cadrelor didactice și a calității desfășurării lecțiilor, prin prisma utilizării tehnologiilor moderne de instruire.

III. Stagiile de practică, având următoarele criterii de evaluare: aplicabilitatea practică a disciplinelor studiate, prestația studentului în cadrul stagiului, implicarea universității în realizarea obiectivelor stagiului, gradul de satisfacție al studenților în urma realizării stagiului, au fost apreciate de către studenți ca fiind **bune și foarte bune** – 65,36% dintre respondenți, la un nivel **mediu** – 25,58%, iar 6%- nivel slab, acest fapt semnificând existența unor lacune în ceea ce privește unele discipline din planul de studii și utilitatea acestora pentru activitatea practică de viitor, precum și calitatea procesului de organizare a stagiilor de către universitate.

IV. Evaluarea rezultatelor academice este indicatorul care se referă la obiectivitatea procesului de evaluare a rezultatelor școlare, realizarea evaluării pentru diferitele niveluri de cunoaștere, aplicare și integrare, eficiența utilizării mijloacelor în vederea unei evaluări obiective. Majoritatea studenților – 94,45% la anul I; 72,81 % - la anul II, 75,76% - la anul III, 74,82% - la anul IV – au apreciat calitatea **întă și foarte întă** a procesului de evaluare a rezultatelor academice în cadrul USEFS. Totodată, aproximativ 8,48% dintre respondenți au apreciat acest proces cu note **minime**. Pornind de la aceste rezultate, considerăm că structurile interne de asigurare a calității din cadrul catedrelor, al facultăților, al universităților trebuie să acorde o atenție sporită acestei probleme, în special criteriilor de evaluare și apreciere a rezultatelor academice și eficienței metodelor utilizate în evaluare.

V. Angajări în câmpul muncii, criteriu care include componentele: necesitatea continuării studiilor la următoarele cicluri, aplicarea unor mecanisme de orientare în carieră de către catedre/facultăți și aprecierea propriilor șanse de angajare în câmpul muncii. Au apreciat **înt și foarte înt** necesitatea continuării studiilor 82,35% dintre respondenții anului I, 91,48 % dintre cei ai anului II, 73% studenți ai anului III și 78,23% dintre studenții anului IV. Totodată, o parte dintre respondenți - 27,34% - au apreciat această necesitate cu note **minime și medii**, ceea ce ne face să credem că studenții sunt slab informați cu privire la acest subiect de către catedră/facultate. Acest fapt este confirmat de aprecierea activității de orientare în carieră a studenților în timpul studiilor ca fiind **minimă și medie** în proporție de 38,15% dintre respondenți, ceea ce explică numărul destul de mare de respondenți care își apreciază la nivel **minim și mai jos de mediu** șansele de angajare în câmpul muncii – 45,23% dintre respondenți, iar 29,88% dintre studenții anilor terminali nu-și doresc o carieră profesională în domeniul calificării obținute.

VI. Serviciile universitare se referă la calitatea vieții în căminele studentești, la calitatea serviciilor oferite de biblioteca și cantina universității, care au fost apreciate după cum urmează: 71,34% dintre respondenți sunt **satisfăcuți** de acestea, totodată, 6,99% dintre studenți sunt nemulțumiți și au apreciat cu nota minimă serviciile acestora.

Bilanțul general al sondajului de evaluare a satisfacției studenților arată în total gradul de satisfacție de 69,39 %.

Concluzii. Pornind de la rezultatele obținute din răspunsurile studenților, pot fi formulate **punctele forte** ale activității USEFS, după cum urmează:

- Programele de studii oferite de universitate sunt de o calitate înaltă;
- Predarea în cadrul programelor de studii se realizează în conformitate cu cerințele

actuale ale școlii superioare;

- Calitatea procesului de instruire în cadrul programului este înalt;
- Disciplinele de studii sunt asigurate cu suport curricular;
- Programul asigură formarea competențelor profesionale necesare pieței muncii;
- Realizarea programului de studii este asigurat de către specialiști calificați în domeniu;
- Studenții sunt satisfăcuți de calitatea activităților didactice și practice susținute, de corectitudinea evaluărilor, de utilitatea disciplinelor studiate în raport cu cerințele programului de studii, precum și de resursele de învățare;
- Relația profesor-student este reglementată de actele normative;
- Stagiile de practică se organizează în conformitate cu actele normative în vigoare;
- Realizarea stagiilor de practică are loc în baza convențiilor de parteneriat cu unitățile-bază de organizare a stagiilor de practică;
- Evaluarea studenților se realizează pe nivelurile de cunoaștere, aplicare, integrare, condiție prevăzută în curricula pe discipline;
- Există o bază tehnico-materială la nivelul dotării celor mai bune universități europene și procesul investițional continuă.

Punctele slabe ale activității universității sunt:

- Evaluarea rezultatelor academice nu întotdeauna este obiectivă;
- Metodele aplicate în procesul evaluării nu întotdeauna sunt eficiente;
- În relația profesor-student mai există tendințe autoritare din partea cadrelor didactice;
- Racordarea materialelor didactice, a notelor de curs, a manualelor, a îndrumărilor metodico-practice la evoluțiile din societate, economie pe plan național și internațional este insuficientă;
- Profesorii nu întotdeauna utilizează strategii didactice eficiente în procesul de predare-învățare-evaluare;
- Stagiile de practică sunt asigurate parțial cu suport curricular;
- Procesul de ghidare și consiliere în carieră este valorificat insuficient de catedre și facultăți;
- Dorința de inserție a absolvenților în câmpul muncii conform calificării obținute este redusă.

Totodată, în comparație cu anul universitar 2014-2015, aprecierea unor indicatori, precum: calitatea procesului de predare-învățare-evaluare, orientarea și ghidarea în carieră și managementul procesului de învățământ, s-a îmbunătățit în medie cu 6%.

În baza celor expuse mai sus, se pot contura câteva recomandări, menite să conducă la îmbunătățirea calității serviciilor universitare adresate studenților ca principali clienți ai universității:

- implicarea studenților în promovarea universității prin implementarea unor proiecte specifice;
- prezența angajatorilor în comisii la nivel de facultate, constituite pentru dezvoltarea parteneriatelor cu mediul de afaceri, trebuie exploatată în beneficiul studentului absolvent;
- inserția absolvenților pe piața muncii reprezintă pentru universitate un mecanism de analiză a calității curriculei [6], în acest sens recomandăm o legătură strânsă continuă cu angajatorii pentru a pregăti specialiști adaptați la noile domenii de afaceri;

• evaluarea activității didactice de către studenți este un aspect esențial al procesului de evaluare și asigurare a calității educaționale [4]; aplicarea fișei de evaluare destinată identificării opiniilor și sugestiilor studenților reprezintă un feed-back pentru îmbunătățirea activității cadrelor didactice, mergând spre un management al calității performant în USEFS.

Considerăm benefică pentru universitate desfășurarea procesului de evaluare anuală a satisfacției membrilor comunității academice. Acest proiect permite realizarea unei monitorizări interne continue și eficace, cu identificarea facilă a posibilității de ameliorare a serviciilor conexe universității noastre. Procesul de evaluare reprezintă totodată și o dovadă sustenabilă pentru faptul că universitatea este interesată de opinia tuturor membrilor săi, le oferă acestora oportunitatea de a se exprima direct în legătură cu toate aspectele legate de mediul universitar.

Referințe bibliografice:

1. Brătianu C. *Evaluarea procesului de învățământ de către părțile interesate. În: Ghidul calității în învățământul superior, Editura Universității din București: 2004, p.50-58*
2. Dinu E. *Evaluarea satisfacției consumatorilor. Tribuna Economica, v.15, nr.50, 2004, p.49*
3. *European Association for Quality Assurance in Higher Education, ENQA Report on Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area, Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area, Helsinki, Finland: 2009.*
4. Iliș L. *Managementul calității totale. Ed. Dacia, Cluj-Napoca: 2003.*
5. Popescu S. *Ghidul calității în învățământul superior. Editura Universității din București: 2004.*
6. Voiculescu F. *Analiza resurse – nevoi și managementul strategic în învățământ. București: Editura Aramis, 2004, p. 31, 56-62.*

FORMAREA POZIȚIEI SOCIAL-ACTIVE A TINERILOR CU DIZABILITĂȚI PRIN INCLUZIUNEA ÎN MEDIUL UNIVERSITAR

Cebotaru Nina, Cociurca Petru,

Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Chișinău, Republica Moldova

Abstract. *In this article are tackled issues regarding the social position of students with disabilities as a prelude for their professionalization and social integration, without which it is impossible the socio-professional integration after graduation. In order to obtain the expected result of the social adaptation in the academic environment of young persons with disabilities are developed ways of communication training, development of social activism among students with disabilities - students without disabilities; students with disabilities - administrative staff, teachers, non-teaching staff; students with disabilities - multidisciplinary team; students with and without disabilities from various educational institutions etc.*

Keywords: *disability, resistance and barriers, academic environment, accessibility, educational and social inclusion.*

Introducere. Pentru a da persoanelor cu dizabilități posibilitatea să trăiască independent și să participe deplin la toate aspectele vieții este necesar de a lua măsuri adecvate pentru a asigura acestor persoane accesul, în condiții de egalitate cu ceilalți dezvoltându-le activismul social; eliminarea obstacolelor și a barierelor față de accesul deplin în viața socială.

Dizabilitatea constituie un subiect pe care nu mulți se încumetă să îl abordeze, datorită complexității și provocărilor deosebite pe care le ridică din punct de vedere al armonizării legislative, instituționale, dar mai cu seamă din perspectiva incluziunii sociale.

Scopul cercetării: identificarea modelelor de educație incluzivă a tinerilor cu dizabilități,